

PORTLANDI EESTI SELTSI TEATELEHT NR. 179. OKT. 2013

EELSEISVAID ÜRITUSI / UPCOMING EVENTS

Rahvatantsu harjutused lastele ja täiskasvanutele

Pühap. 6. okt. 4:30 p.l. lapsed 5:30 p.l. täisk.
Pühap. 13. okt. 5:30 p.l. täisk.
Pühap. 20. okt. 4:30 p.l. lapsed 5:30 p.l. täisk.
Pühap. 27. okt. 5:30 p.l. täisk.

Harjutused toimuvad Läti Maja suures saalis,
5500 S.W. Dosch Road, Portland.

Juhendavad: lasterühm: Janne Sepp, Kairi Isse.
täiskasvanud: Janne Sepp.
Kontakt: jannesepp@comcast.net

P. E. S. JÕULUÕHTU

toimub pühapäeval, 15. detsembril 2013, kell 2:00
p.l. Läti Maja suures saalis. Jõuluõhtu kavas on
mitmelaadilisi ettekandeid Portlandi eestlaste
poolt.

Jõuluvana on lubanud külla tulla kingitustega
(palume üks pakk lapse kohta tuua Läti Kirikusse
enne kell 2:00 p.l.). Eesti traditsioonide kohaselt ootab
jõuluvana igalt lapselt ühe salmi, laulu, tantsu või
muusikapala esitamist.

Traditsioonilised eesti jõulutoidud valmistatakse
PES perenaiste poolt. Sissepääs täiskasvanutele on
\$ 15., lastele/noortele 6-18 a. \$ 5., alla 6 a. tasuta.
Loodetakse rohkearvulist noorte-vanemate osavõttu.

Rikastage meie fotoalbumit !

Äsjamöödunud Lääneranniku Eesti Päevade
korraldajad on pöördunud järgmise üleskutsega
kaasmaalaste poole.

Ootame festivalil osalenute fotosid, mida LEP-
ESTO albumis ära trükkida. Fotod võivad olla sünd-
mustest, inimestest või hetketest, mis annavad edasi
festivali meeleolu või eestluse põhiolemust tänapäe-
va maailmas. Kui me Teie fotosid albumis kasutame,
lisame fotodele ka Teie nime.

Võite esitada kuni 10 fotot. Igale fotole lisage palun
sündmuse nimi ja kui võimalik, kõigi fotol olevate ini-
meste ees- ja perekonnanimed. Fotod saatke palun
15. oktoobriks 2013 a. aadressil;

<https://dropbox.hightail.com/send-to-Laine>

Vastan meeleldi Teie küsimustele aadressil
laine@batnet.com. Suur tänu !

Contribute your photos !

We're looking for participant photos to include
in the LEP-ESTO 2013 album. They can be of
events, people, or still lifes that capture the spirit
and essence of the festival and being Estonian in
today's world.

You can contribute up to 10 photos. For each,
please name the event and if you can, provide the full
names of the people in the photograph. Send them to
<https://dropbox.hightail.com/send-to-Laine> by Oct. 15.
If you have any questions, you can contact me at
laine@batnet.com. Thank you !

**E.E.L.K. PORTLANDI KOGUDUSE
JUMALATEENISTUSED**
Läti Kirikus, 5500 SW Dosch Rd. Portland
Abipraost Hendrik Laur • Diakon Kalle Merilo
**Pühapäeval, 1. detsembril 2013, kell 11:00 e.l.
KRISTUSE TULEMISE PÜHA
JUMALATEENISTUS**

Lauluraamatud. Järgneb jõululaat suures saalis.

**Teisipäeval, 24. detsembril 2013, kell 2:00 p.l.
JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS**
 Laululehed. Ettekanded.

**Pühapäeval, 5. jaanuaril 2014, kell 11:00 e.l.
KRISTUSE RISTIMISPÜHA
JUMALATEENISTUS**
 Lauluraamatud. Kohvilaud.

**Pühapäeval, 2. veebruaril 2014, kell 11:00 e.l.
4. PÜHAP. ENNE PAASTUAEGA
JUMALATEENISTUS**
 Lauluraamatud. Kohvilaud.

<u>Koguduse õpetaja:</u> Abipraost Hendrik Laur 4111 Gull Harbor Rd. NE Olympia, WA 98506 Tel.: 360-352-2371	<u>Koguduse esimees:</u> Helmuth Kalmann 8159 S.W. 85 th Ave. Portland, OR 97223 Tel.: 503-244-9083
<u>Koguduse abiõpetaja:</u> Diakon Kalle Merilo 15273 South Brunner Rd. Oregon City, OR 97045 Tel.: 503-260-4739	<u>Koguduse laekur:</u> Anne Eby Road 5775 SW Homesteader Wilsonville, OR 97070 Tel.: 503-638-0233
<u>Koguduse kirikuvanem:</u> Helve Kalmann-Merilo 15273 South Brunner Rd. Oregon City, OR 97045 Tel.: 503-522-7775	<u>Kog. Naispere esindaja</u> Silvi Kalmann 8159 S.W. 85 th Ave. Portland, OR 97223 Tel.: 503-887-9561

Lõikustänupühast ilusal sügisel

Mida külvad, seda ka lõikad, ütleb eesti vanasõna, lihtne ja selge lause, mida õpetatakse igale lapsele. Tõesti, inimene õpib üsna kiiresti tegelikkuses selgeks, kuidas tegu ja tagajärg omavahel seotud on.

See võib isegi vga ilus olla ja näib lihtne saada heade, meeldivate tagajärgede osaliseks, mida igaüks sisimas ihkab. Igatahes lihtsam kui vaimses maailmas. On väga meeldiv kogeda ja teada saada, et kui kastad lille, siis ta õitseb, kui silitad koera, siis on ta su sõber. Tagurpidi käies ent on suur tõenäosus valusasti kukkuda.

Vaimseid ande võtab maine inimene tihti iseenestmõistetavana ega taju isiklikku seost, et selle teo eel on samuti kunagi külvatud seeme, võib-olla on seda juba teinud esivanemad. Sest ka vanemate patud, kahjuks, nuheldakse lastele tagasi.

Imelik, et usus kasvades inimene õpib tihtipeale tänama hiljem kui palvetama, paluma. Isegi siis, kui aitäh-sõna on rääkima õppides selgeks saadud. Siin aitab ja kannab meid kõiki traditsioon, mida lõikustänupüha ju on. Saagi koristamise rõõmsat, rikkalikku lõppu tähistavad kõik põlluharijad rahvad. Seal, kus paganlikud kombad veel alles, tuuakse tänuohvreid. Kombestiku järgi inimene teab kuidagi rohkem, et peab oskama tänada, ja et saada, peab oskama ka anda.

Gruusias oli mõnedel Eesti Kiriku lugejatel hiljuti meeldiv võimalus osa saada viinamarjakoristuse lõpetuseks peetavast pidusöögist, kus teemakohaseks pearoaks oli värske kitseliha, maitsetatud vaid soola, melissi ja natukese koriandriga. Komme nõuab, et isegi need, kellele see väga ei maitse, söövad tükike-se, sest kits on ju oma elu jättnud. Gruusias oli kiriku-elu inimeste seas tõesti väga elav, voonakesed pühitseti enne ohverdust.

Läinud nädal kinkis meilegi imeilusat sügisilma, mil oli hea pidada tänavusi lõikustänupüha teenistusi, korjata veel viimaseid looduse vilju nking seejuures ka mõtiskleda filosoofiliselt nii lõikuse kui tänu üle. Tänavune suvi lubas tõesti rikkalikult lõigata, nüüd oli käes hetk, kus seda meenutada ja tänada ning üle Eesti kirikutes seda ka tehti.

Juune Holvandus / Eesti Kiriku toimetaja.

EESTPALVE

Püha Jumal, me täname Sind selle eest, et oled andnud meile eluteel tuge ja abi. Me täname, et annad meile märke, mis kinnitavad meie usku. Aita meil usuvõitluses saada tuge palvest ja pühakirjast. Aita, et võiksime olla teistele inimestele valguseks ja toeks.

ÜHISKONDLIKKE TEATEID

Soovime õnne sünnipäevaks !

Oktoobris

1. Hilda Leiv
2. Irja Orav Mirka
6. Rima Katriin Isse
6. Rein Mgi 75
10. Maryellen Annus
10. Kalvi Sokk 18
14. Alar Sokk
14. Anne Eby
15. Tiit Heinsoo 75
17. Ute Beckmann
17. Aleks Mägi 25
18. Eia Puhvel
22. John Berger 50
26. Janne Sepp 45
26. Mark Sieberg 45
27. Ian Maurer
27. Adelheid Pool 98
30. Mati Annus
29. Anne Adamson
31. Karl Rapp 19

Novembris

1. Tiit Sillamaa
3. Elise Carroll
9. Toomas Palm
10. Ülo Kiigemägi 90
10. Laine Pettai
14. Maia Illo 55
18. Sterling Leiv
25. Ilo Berger
29. Mai-Lill Mägi

1944. aasta sügist ei tohiks unustada

Teise maailmasõja aegne eestlaste lahkumine läände kulmineerus suure põgenemisega 1944. aasta suvel ja sügisel. Eesti territooriumile tungiva Punaarmee eest põgenes siis üle 80 000 inimese, peamiselt nooremas keskeas mehed, naised ja lapsed. Suur põgnemine toimus erinevate vahenditega üle mere või üle maa.

Põgenemine läände kujunes ohtlikuks ja ohvriterohkeks, sest käis lahingutegevus ja teel hukkus ligi 6-9% põgenikest. Põgenemise peamine põhjus oli hirm Nšukogude võimu repressioonide ees. Paljud lahkusid kodumaalt lootusega olukorra normaliseerudes peagi naasta.

Põgenemisest ja põgenike elusaatustest räägib MTÜ Eesti Naisuurimus- ja Teabekeskuse poolt esmakordselt 2006. aastal välja antud mahukas raamat *“Carrying Linda’s Stones. An Anthology of Estonian Women’s Life Stories”*.

Kahe kordustrükiga 600- leheküljelise ingliskeelse teose on kokku pannud toimetajad Suzanne Stiver Lie, Lynda Malik, Ilvi Jõe-Cannon ja Rutt Hinrikus. Raamatuga peeti silmas välismaa informeerimist sündmustest Eestis Teise maailmasõja ja okupatsi-

oonide ajal. Praegu on ilmselge selle raamatu ilmumise vajadus eesti keeles, sest tänaste noorte teadmised oma vanemate ja vanavanemate põlvkonna saatusest on väga tagasihoidlikud. Selle üheks põhjuseks on ka eestikeelsete raamatute ja õppematerjalide nappus. Põgenemise teemat ei ole Eestis veel sügavamalt käsitletud ning ikka on kuulda, et need inimesed “lahkusid” või “emigreerusid”.

Tuleval, 2014. aastal möödub suurest põgenemisest 70 aastat. Sellele sündmusele kavatakse eraldi tähelepanu juhtida ka Okupatsioonide Muuseum Tallinnas.

Okupatsioonide Muuseum ja *“Carrying Linda’s Stones”* toimetajad soovivad sel puhul 2014. aasta septembris esitleda raamatu eestikeelset väljaannet. Järgmisel aastal on Eestis “Läänemere aasta” ning põgenemine üle selle mere on osa meie rahva ajaloost ja kuulub aasta teemasse.

Raamatu eesti keelde tõlkimiseks ja väljaandmiseks on jäänud vaid aasta ja projekti maksumus *circa* 10 000 USD. Suur osa elulugudest on juba eesti keeles olemas digitaalses vormis Eesti Kirjandusmuuseumis. Rutt Hinrikuse tekstid on vaid vaja kohanda eesti lugejaskonnale. Ülejäänud tekstid raamatus saavad toimetatud ja tõlgitud eesti keelde. Raamatu annab välja MTÜ Eesti Naisuurimus- ja Teabekeskus (ENUT), (www.enut.ee).

Raamatu toimetajad loodavad vajaliku summa kokku saada välismaal tegutsevate fondide, asutuste ja eraisikute abiga. Kuna raamat on kavas välja anda põgenemise aastapäevaks, arvati kohaseks pöörduda selle väljaandmiseks toetuse taotlemiseks just eestlaste poole välismaal, keda see temaatika lähedalt puudutab.

Toimetajad loodavad projekti õnnestumisse, et üheskoos anda oma panus Eesti lähiajaloo tutvustamisse ning esitleda eestikeelset raamatut tuleva aastal septembris Okupatsioonide Muuseumis Tallinnas. See on lugu, mis veel vajab selgitamist Eestimaal.

Kes tunneb, et eeltoodud teema teda puudutas, palume teha (maksusoodustusega) annetuse: Estonian Central Council of Canada. 958 Broadview Ave., Suite 101. Toronto, Ont. M4K 2R6.

Mõistva suhtumise eest ette tänades

ILVI JÕE – CANNON
Eesti Naisuurimus- ja
Teabekeskus. Tallinn.

Oregon: sex offender haven

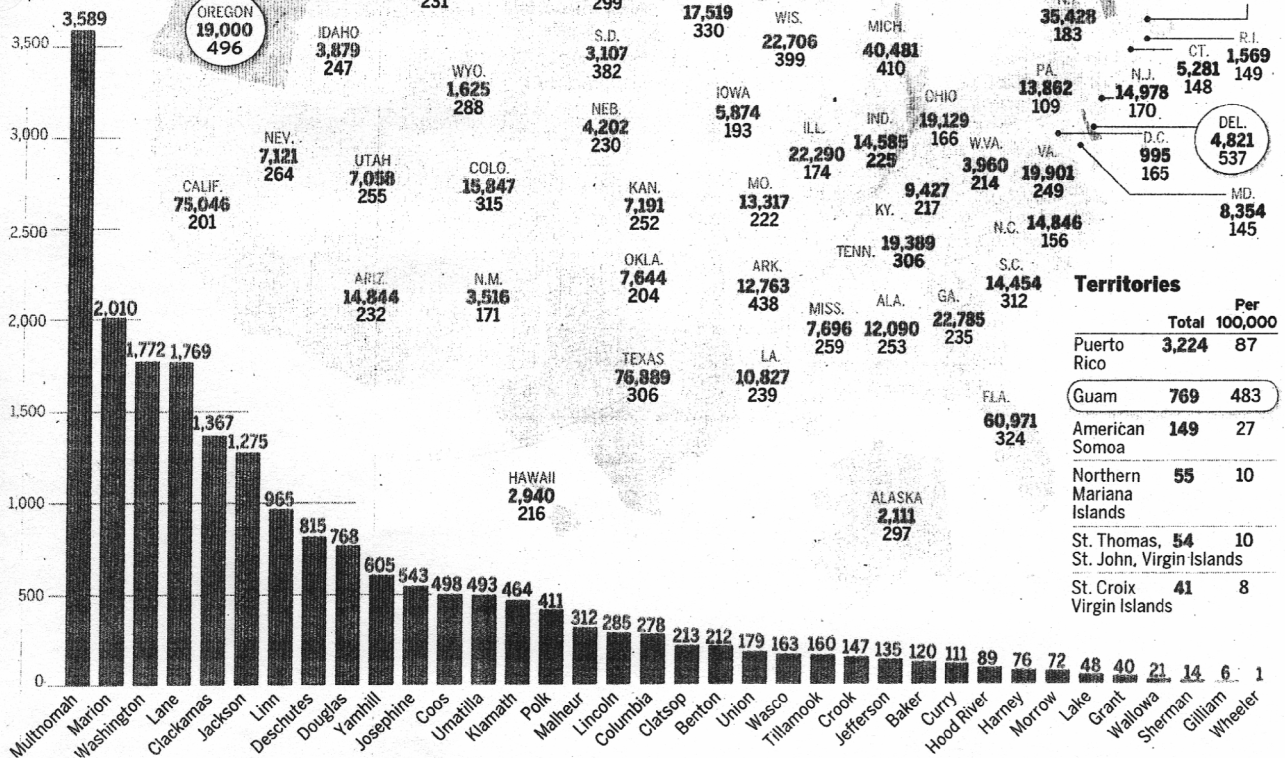
Registered sex offenders in the United States and its territories, May 2013

Delaware has the nation's largest per capita number of sex offenders, followed by Oregon.

Total number of registered sex offenders: 751,538
Sex offenders per 100,000 population: 240

IN OREGON

Sex offenders by county as of Sept. 23, 2013

Oregon has one of the nation's weakest systems for tracking sex offenders, many of whom are able to exploit the state's lack of compliance with federal law.

EXCLUSIVE: By Maxine Bernstein. Oregonian

Convicted sex offender Mark D. Beebout moved from California to Oregon, never telling police where he was living as required. Once here, he beat up one woman and killed two others. At one point, he was found sleeping on a park bench at Portland State University.

Twice-convicted child molester Daniel Zetterholm registered in San Diego, then hopped a bus and turned up in Portland with 4,500 images of child pornography and a guide for sex offenders on how to avoid detection.

Predator Jeffrey Cutlip left Oregon three times – once for three years – with police none the wiser. Only when he returned to collect Social Security and

later turned himself in did they learn he'd traveled to New Mexico, California and Texas.

All three men easily flouted the nation's mandatory sex offender registration law by moving from state to state without letting authorities know. They lived or landed in Oregon, a state with one of the worst records in the country at following federal standards intended to thwart roaming sex offenders. It has become a haven for offenders who want to escape much stricter rules in other states.

Oregon is two years behind entering names into its electronic database of registered sex offenders. It's so out of date that local police don't rely on it.

Oregon's public website lists only a fraction – 2.5% of the state's more than 25,000 sex offenders. So residents can't really tell which or how many sex offenders are in their neighborhoods.

In fact, Oregon has more registered sex offenders per capita than any other state besides one, national statistics show. And these are the sex offenders police know about.

H.K.

Portlandi Eesti Seltsi üldkoosolek

22. septembril toimus PES üldkoosolek Läti Majas. Kohale oli tulnud üle 20 inimese meie kogukonnast, kellele organiseeritud eestluse jätkumine Portlandi ümbruses korda läheb. Traditsiooniliselt vaatasime üle juhatuse tegevuse ja laekuri aruande ning samuti järgmise aasta kava ja eelarve. Juhatuse esimehena töin välja mitmeid Seltsi ettevõtmisi nii traditsiooniliste ürituste korraldamisel kui ka eriürituste läbiviimisel. Siinkohal soovin tänada kõiki eestlasi, kes olid juhatuses ja komiteedes ning üritustel abiks. Samuti tänan neid eestlasi ja meie ameerika sõpru, kes abistasid Eesti Meestelaulu Seltsi meeskoori vastuvõtmisel ja majutamisel. Nende koori mänezher Arvi Karotam palus kõigile edasi öelda tänusõnad.

Osavõtt Lääneranniku Päevadest San Franciscos oli kindlasti paljudele Portlandi eestlastele üks huvitavamaid suviseid ettevõtmisi. Kuigi suur linn ja tihe ürituste kava oli väsitav vanemale generatsioonile, andis üle kogu maailma kokku kogunenud eesti juurtega noorte inimeste energia hea tegutsemisüsti kõikidele osavõtjatele. Portlandit esindasid XXXI LEP-il ja XI ESTO-l Tulehoidjate tantsijad, PES Segakoori lauljad ning Clackamas Community College ja Unistuse lauljad Lonnie Cline eestvedamisel.

Meie kultuurilise tegevuse üheks tugisambaks on endiselt Lonnie Cline ning tema koorid. Nende jaoks olid Lääneranniku Päevad ühtlasi eelprooviks järgmisel aastal toimuvale Eesti Üldlaulupeole. Meie kogukonnast tulnud soovitusel alusel otsustasime juhatusega teha panuse Lonnie kooride toetamisele, et nende reis Kaliforniasse õnnestuks. Eraldasime erakorraliselt nende toetuseks lisaraha PES säästudest. Ka järgnevas aastaks otsustasime eelarve vastu võtta suurema kuluga kui loodetav tulu, et Portlandi esindajate Laulu ja Tantsupeost osavõttu toetada. Koosolekule kohale tulnund Seltsi liikmed kiitsid selle plaani heaks.

Lonnie Cline koorid on juba Laulupeo korraldajatele saatnud video oma laulude ettekandega ning rahvatantsijad harjutavad hoolsalt, et talvel samane video Eestisse saata. Kuna huvi Laulu- ja Tantsupeost osavõtuks ületab maksimaalse osavõtjate arvu ja meie rühmadel ja kooridel pole võimalik Eesti ülevaatustest osa võtta, siis otsustatakse meie osavõtt videote alusel.

Vaatamata nendele toredatele ettevõtmistele on meie kogukonna tegevus vähenenud. Kutsume üles

kõiki Seltsi liikmeid ning rahvusaaslasti välja pakkuma ideid ja käsi külge lööma. Soovime, et meie organiseeritud tegevus jätkuks, millega saame oma kultuuri edasi anda nooremale põlvele, ning tugevdada Eesti diasporaad.

Portlandi Eesti Seltsi juhatuse ja revisjonikomisjoni valiti tagasi endises koosseisus. Järgmise aasta kavas on kõik traditsioonilised üritused millest ootame teie rohkearvulist osavõttu.

Kalev Sepp

Surnud

Mälestame leinas 15. septembril 2013 meie keskelt Medfordis, Oregonis lahkunud dr. Ariadna Irma Rekk'i 90 aasta vanuses.

Oregoni eestlaspere südamlük kaastunde avaldus selle kaotuse puhul tema mehele Evert'ile ja sugulastele Eestis.

Portlandi Eesti Selts.

Elukoha muudatused

Mati ja Aldeane Sööt.

Pärast pikemaajalist elamist Lake Oswego järve äärses majas otsustas Söödi perekond omale teise elukoha valida. Nende uue elukoha postiaadress on:

18462 Anduin Terrace; Lake Oswego, OR 97034.

Kalle Merilo, Helve Kalmann,
Triina Merilo ja Erik Maurer.

Merilo perekond valis omale praeguse elukoha suure ümberehituse tõttu uueks eluasemeks maja Oregon City lähikonnas. Nende uueks postiaadressiks on:

15273 South Brunner Road; Oregon City 97045
Nende telefoni numbrid jäävad samaks. Kalle Merilo: 503-260-4739; Helve Kalmann: 503-522-7775.

Kristi ja Tiit Heinsoo

asusid septembris Portlandi piirkonnast elama Kaliforniasse. Nende uus elukoht asub Rancho Mirage's. Nende elukoha postiaadress on:

6 Thatcher Court; Rancho Mirage, CA 92270.
Tel.: 760-832-8839.

PILDIKROONIKAT LEP-ESTO PIDUPÄEVADEST

MATI OTSMAA TERVITAMAS OSAVÕTJAJD LEP – ESTO TANTSUPEOL Foto: H.K.

RAHVATANTSIJATE ESINEMINE LEP-ESTO TANTSUPEOL

Foto: Kiino Villand

ÜHENDKOORID ESINEMAS LEP-ESTO AVAPEOL

Foto: H.K.

MISCELLANEOUS NEWS ABOUT ESTONIA

Could Estonia lead a shale oil boom ?

Carmel Lobello, "The Week".

90 percent of the tiny eastern European country's citizens get their energy from shale oil. And they're ready to export their expertise.

Estonia – home of the founders of Skype and the (fake) birthplace of Encino Man – hopes to emerge as an industry leader in the production of shale oil.

Shale oil comes from, well, oil shale – a soft brown sedimentary rock rich in the organic chemical compound blend kerogen. When heated, kerogen can produce oil similar to crude, and can be processed into jet fuel, diesel, gasoline, and heating oil. These products may burn cleaner than those from crude oil – even cleaner than super diesel (ultra low sulfur diesel), though environmentalists worry about mining and processing hazards.

Estonia doesn't have a ton of oil shale – only about 17 percent of the E.U.'s supply. But it hopes experience will go a long way. Its 1.3 million citizens draw about 90 percent of their energy from shale oil – and have been for the better part of a century, says the Associated Press. As experts of mining, transporting, crushing, and burning the stuff, Estonian energy companies such as state-owned Eesti Energia hope to perfect the technology and start exporting it to countries like Jordan (home to an estimated 34 billion barrels of shale oil) and the U.S. (home to 70 percent of the world's supply).

To prepare, Enfit has bought mineral rights to a chunk of land in Utah that may hold as much as 2.6 billion barrels of recoverable shale. So far, the investment has proved challenging. The oil shale mined in Utah and processed in Germany was "stronger and drier" than Estonian oil shale, and did not release the same petroleum bounty Enfit had hoped. Some fear the government could lose as much as \$100 million if the plan fails.

If the plan works, however, the country could make billions. And with crude oil prices on the rise overall, the operation could help trigger a boom in Utah shale oil, says the Salt Lake City Tribune.

The potential beyond Utah is immense: The estimate for shale oil reserves worldwide is about 4.8 trillion barrels – four times crude oil reserves.

The autumn of 1944 should not be forgotten

Ilvi Jõe - Cannon

Estonians' departure to the West during World War II became massive in the summer and fall of 1944 when more than 80,000 people, mostly younger men, women and children, fled as the Red Army was reoccupying Estonian territory. The escape to the West took place in the midst of war and 2-9 percent of the people perished en route. The flight was driven by fear of the repressive Soviet regime. Many fled in the belief that they can return once the war is over and Estonia is again free.

The book "*Carrying Linda's Stones: An Anthology of Estonian Women's Life Stories*", issued by the non-governmental organization Estonian Women's Studies and Resource Center in 2006 talks about the fleeing and the destiny of those who fled.

The 600 page English language volume, which has had two reprints, was edited by Suzanne Stiver Lie, Lynda Malik, Ilvi Jõe-Cannon, and Rutt Hinrikus.

While introducing *Carrying Linda's Stones* in Estonia, the question has often been asked whether it is available in Estonian. The book was intended to introduce abroad Estonia's recent history of war, occupations, fleeing and deportations. Clearly it is now time for the book to appear in Estonian, because the younger generation knows very little about the fate of their parents' and grandparents' generations – a situation that reflects the deficiency of books and school texts on that subject. Because the events of 1944, especially the fleeing, are rarely a part of public discourse, one hears to this day in Estonia that those people "left" or "emigrated".

Next year – 2014 – will mark the 70th anniversary of the massive fleeing. The Occupations Museum in Tallinn plans to focus on that event and together with the editors of *Carrying Linda's Stones* to present an Estonian edition of that book in September. In addition, the country's theme next year will be "Läänemere aasta" (Baltic Sea Year) and the book will bring the history of the massive fleeing across that sea to the public.

A year is available for the realization of this project, which has a budget of about 10,000.00 USD. Most of the life stories already exist in Estonian as computer files at the Estonian Literary Museum. Rutt Hinrikus'

texts need only to be edited for the Estonian reading public. The rest of the English texts need editing and translation into Estonian. The Estonian Women's Studies and Resource Centre (www.enut.ee) will publish the book.

Considering that the book is part of the observance of a decisive event with particular meaning to those who managed to flee, the editors hope to raise the necessary funds among Estonians abroad who feel that their story needs telling to this generation of Estonians and that its presentation will be part of the observance in September 2014 at the Occupations Museum in Tallinn. Tax-deductible donations for the realization of this proposal can be made to:

Estonian Central Council in Canada.
958 Broadview Ave. Suite 101.
Toronto, Ont. M4K 2R6. Canada.

On behalf of the Estonian Women's Studies and Resource Centre, I thank you.

Ilvi Jõe – Cannon. Tallinn. Estonia.

EANC Executive Board

Front row: Executive Board President Marju Rink-Abel, Krista Altok-Tassa, Ülle Ederma, Ambassador of Estonia Marina Kaljurand;

Back row: Viiv Vanderer, Marju Kõrts (Third Secretary) Erik Puskar, Arved Plaks, Oleg Dmitriev (First Secret.) Tanel Sepp (Deputy Chief of Mission), and Eric Suuberg. Not on photo Maia Linask.

Foto: Lembi Harris

Estonian American National Council met in Washington

The Executive Board of the Estonian American National Council gathered in Washington as a precursor of the annual meeting of all the council members. The occasion was to attend a reception at the residence of the ambassador of Estonia, her Excellency Marina Kaljurand.

Thus on September 15 the board gathered in Washington's Northwest corner in the spacious home of the Ambassador for a buffet dinner and conversation. Present were also several Estonian embassy staff and support personnel which assured that a lively conversations ensued. Although it was agreed that this would not be a business meeting still the discussions drifted to many timely themes.

Examples are "How do we get newly arrived immigrants from Estonia more involved in local Estonian communities"; "How is Estonia affected by the events in Syria" and "Did the quick dismantling of the collective farms after regaining independence hurt the economy".

Some positive comments showed that Estonia is held worldwide as an example of a country with good governance, and that Estonia is not a beggar nation but partner to the western powers. Still, it was noted that individual detractors appear from time to time to make groundless accusations related to Estonia's past. That these and similar topics emerged is only natural given the high-powered people present.

Arved Plaks - VES

Ingliskeelne trükis Eesti kultuuripärandist

Ilmunud on rohkete fotodega trükis "Estonian Heritage", mis tutvustab valikut Eesti kultuuripärandist, nähtuste tekkimise põhjuseid ning arengut.

Trükises käsitletakse järgmisi teemasid: Tallinna vanalinn, puitasumid, tööstus- ja militaarpärand, nõukogude aja pärand, teed ja liikumine, mereline ja maastikupärand, kristlik pärand, mõisad, pargid, talud, laulupeod, pärimusmuusika, Eesti kultuuripiirkonnad. Trükise on välja andnud Eesti Instituut, mis tegutseb aastast 1989 eesmärgiga tutvustada Eesti kultuuri. Trükiseid saab osta Eesti Instituudist, tellida telefoni, või e-postiteel. Veebiversioon: <http://www.estinst.ee/est/infotrykised/article/eestikultuuriparand/view/gb/> EESTI INSTITUUT

USA Euroopa vägede ülem kiitis Eestit

19. septembril 2013 kohtus Kaitseväe juhataja kindralmajor Riho Terras Kaitseväe Peastaabis USA Euroopa vägede ülem kindral Philip Breedlove'i ja planeerimisosakonna ülem kindralmajor Randy Kee'ga, kellele tutvustas riigikaitse kümne aasta arengukava, arutas vägede ees seisvaid uusi väljakutseid ning julgeoleku olukorda Lääne-mere regioonis.

"Eesti arenguplaanid on realistlikud ja tunnustust väärivad, kuna sõjalise plaani kõrval on väga tugev majanduslikke ja rahalisi võimalusi arvestav plaan," ütles USA Euroopa vägede ülem arengukava kommenteerides. "Eesti otsus arvestada oma kaitseplaanide tegemisel nii liitlaste kui kogu ühiskonna panusega on hea näide targast kaitsest," lisas ta.

Kindral Breedlove ja kindralmajor Kee tunnustasid Eesti otsust kulutada 2% sisemajanduse kogutoodangust riigikaitsele. Lisaks kaitseplaanidele said Ameerika Ühendriikide kindralid ülevaate kaitseväe tähelepanekutest Eesti piiride lähedal korraldatava õppuse Zapad 2013 ettevalmistustest. (KVPST / EE)

USA Euroopa vägede ülem: Eesti riigikaitse arengukava on näide targast kaitsest. Foto: mil.ee.

Brüsselis avati näitus Wiiralti töödest

Neljapäeval, 19. septembril avati Eesti Saatkonnas Brüsselis Eduard Wiiralti maalinäitus "Love in Strasbourg" ("Armastus Strasbourgis"). Töid eksponeeritakse soome kollektsionääri Juhani Komulainenini kogu dest. Kollektsoon keskendub kunstniku esimesele perioodile Pariisis (1925-1933).

Lähemalt näitusest:

<http://www.estemb.be/eng/events/aid-3497>. (EE)

President Ilves võttis vastu Euroopa Tõstesporti Liidu autasu

Eesti riigipea Toomas Hendrik Ilves kohtus neljapäeval Euroopa Tõstesporti Liidu presidendiga Antonio Ursoga, kes andis talle üle EWF-I kõrgeima autasu – Gold Collar'i. Varem on Eestis selle saanud olümpiavõitja Jaan Talts.

Euroopa tõstesporti juhi Antonio Urso sõnul on see autasu riigipeale, kes isikliku eeskuju ja pühendumisega on näidanud oma kaaskodanikele tervisliku ja sportliku tegevuse olulisust ning kelle üheks sportlikuks harrastuseks on tõstmine.

Antonio Urso saabus Eestisse seoses Tallinnas pühapäeval algavate juunioride ja alla 23-aastaste tõstmise Euroopa meistrivõistlustega. Euroopa tõstesporti juhti saatis Kadriorus Eesti Tõstesporti Liidu president Jaan Talts jun. (VPK / EE)

Eesti parim naisujuja loobus spordist

Triin Aljand, tiitlivõistlustelt viis medalit võitnud ujuja, Eesti viimase kahe aasta parim naissportlane, teatas kolmapäeval antud pressikonverentsil, et lõpetab sportlaskarjääri.

"Täna kõiki, kes andsid mulle aega see raske otsus vastu võtta. See otsus tuli raskelt. Arvestades, et viimaste aastate jooksul on mul olnud palju vigastusi, jõudsin hetke, kus mu keha enam ei pea vastu," vahendas ERRi spordiportaali Aljandi pressikonverentsil öeldud sõnu. Aljand ütles, et on loobumisele juba mõnda aega mõelnud. "Viimase kahe-kolme aastal jooksul on olnud palju vigastusi" sõnas ta. (ERR)

Luksuslaev Costa Concordia tõsteti püstasendisse

Teisipäeval, 17. septembril tõsteti Itaalia rannikul üles eelmisel aastal karile sõitnud ja külili vajunud 290 m pikkune ja üle 114 000 tonni kaaluv luksuslaev Costa Concordia.

Laeva tõstmise operatsioon kestis 19 tundi. Luksuslik ristluslaev "Costa Concordia" lebas Itaalia läänerranniku lähedal Türeeni meres alates eelmise aasta 13. jaanuarist, kui laev seal karile sõitis ja külili vajus.

Õnnetuse hetkel viibis laeva pardal 4229 inimest. Õnnetuses hukkus 32 inimest. (ERR / EE)

Lõhed tagasi Pärnu jõkke

Juba mõned aastad on peetud plaani taastada Pärnu jõe kunagine lõherikkus. Kui kõik läheb plaanide kohaselt, siis lastakse juba septembri lõpus või oktoobri alguses Pärnu jõkke Sindi paisust ülevoolu ligi 50 000 lõhemaimu, kirjutati Eesti Päevalehes.

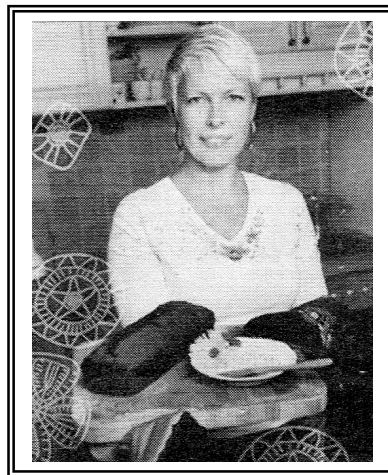
Lõhemaimud kavatakse lasta Pärnu jõe keskjooksul nelja eri kärestikusse lõiku, mis on kalade jaoks teed tõkestava Sindi paisu tõttu kättesaamatud. Praegu on lõhedele Pärnu jõe ainsana ligipääsetav Sindi paisu all olev kärestik, mida peetakse nendele kaladele kehvaks elupaigaks. Äsjaste proovipüükidega said kalateadlased sealt 300 ruutmeetri suuruselt uurimisalalt kätte ainult 12 lõhepoega, kahel eelmisel aastal mitte ühtegi. (ERR / EE)

Postkaardid Evelin Ilvese ja Ärna leivaga

Eesti Vabaõhumuuseumi suveniiripoest saab iga soovija osta postkaardi Eesti esileedi Evelin Ilvesega. Postkaardil poseerib pr. Ilves Ärna talu köögis, hoides käes lõikelauda, millel värske leib ja tükk võid.

Postkaardi pöördel on aga ära toodud pr. Evelin Ilvese Ärna talu kuulsa leiva retsept ja küpsetamisõpetus, kahjuks on tekst ainult eesti keeles.

Postkaardi idee tuli Vabaõhumuuseumilt, kes saab kaardimüügist teenitava tulu endale. "Leivateema on Vabaõhumuuseumi jaoks väga oluline. Nii oleme välja andnud raamatu, korraldanud näitusi koos leivaliidu, mahepõllumajanduse sihtasutuse ja kulinaariinstituudiga.

Traditsiooniks on juba saanud Eesti leiva päev, selgitab muuseumi kõneisik Julia Amor, leivapostkaardi saamislugu. Amori kinnitusel võib leivapostkaartide komplekt tulevikus veelgi täieneda. (ÕL/EE)

Ilmus raamat kristluse ajaloost

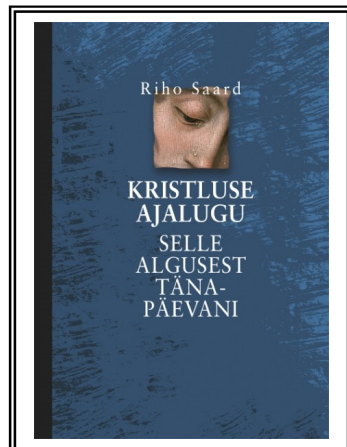
Reedel, 6. septembril esitles dr. Riho Saard Usuteaduse Instituudis oma uut raamatut "Kristluse ajalugu selle algusest tänapäevani".

See ligi 700-leheküljeline teos annab võimaluse tutvuda kristluse erinevate institutsioonide ning usu- ja mõttevoolude arenguga, mis kokkuvõttes on pannud aluse Euroopa identiteedile ja euroopluse levikule maailmas. Raamatus põimuvad erinevad aja- ja mõttelood ning sellele lisab oma nüansi Eesti kontekstiga arvestamine.

Raamatu on välja andnud kirjastus Argo, toimetaja Taavi Minnik, keeleteimetajad Mai Luht, Piret Ruustal ja Riste Uuesoo, kujundaja Tiina Sildre, kartograaf Rein Kask ja küljendaja Erje Hakman.

Raamatu kirjastaja ajaloodoktor Andres Adamson ütles, et selle raamatu ilmumine on rõõmustav sündmus ja huvi alles kuu aega tagasi ilmunud teose vastu on suur.

Teoloogiadoktor Riho Saard (sünd. 1961) on EELK Usuteaduse Instituudi, Helsingi ülikooli ja Ida-Soome ülikooli kirikuajaloo dotsent. (Eesti Kirik)

Sotsis kuulutati välja erakorraline olukord

Sotsi piirkonnas kuulutati sel nädalal välja erakorraline olukord, kuna taliolümpiat võõrustavat linna on viis kuud enne suurvõistlusi tabanud üleujutused ja mudalaviinid.

Sotsi elanikel palutakse kodudest mitte lahkuda, kuna puduvihmade põhjustatud üleujutuste tõttu on liiklus tugevasti häiritud.

Mudalaviini ohu tõttu evekueeriti Sotsi lähedal asuva Kepsta küla elanikud. Venemaa olümpiakomitee juht Aleksandr Zukov kinnitas, et Sotsi on tuleva aasta veebruaris toimuvateks taliolümpia-mängudeks valmis. (ERR / EE)

Heiki Nabi tuli MM-il hõbemedalile

Pühapäeval, 22. sept. täiendas maadluse olümpiahõbe Heiki Nabi oma medalikollektsiooni maailmameistrivõistluste (MM) hõbedaga.

Ungaris Budapestis toimunud maadluse MM-il jõudis raskekaalus võistlev eestlane Heiki Nabi finaali, kus tuli alistuda Iraanist pärit üllatajale Amir Aliakbarile 4:0. Avamatsis võitis Nabi selgelt (7:0) poolakat Kamil Blonskit, 1/8-finaalis alistas eestlane aseri Zaur Mehralijevi 3:0 ning pääses kindlalt veerandfinaali.

Veerandfinaalis oli Nabi vastaseks Kasahstani maadleja Nurmakhan Tinalijev, kelle Nabi alistas tulemusega 2:0.

Poolfinaalis võitis Nabi kodupubliku ees maadelnud Mihaly Deak-Bardosit 6:0. (D / EE)

Heiki Nabi võitis hõbemedali ka 2012.a Londoni olümpiamängudel.

Foto: Wikipedia

Eestlased tutvustasid kokkupandavat elektrivõrri

Eelmisel nädalal tutvustasid eestlased Pariisis maailma kergeimat tänavakõlblikku elektrimopeedi Stigo.

Matti Õunapuu disainitud mopeedi saab kokku panna vaid kahe klõpsatusega. Konkureerivate elektrisõidukite lahtivõtmiseks ja kokkupanemiseks tuleb mutreid ja polte keerata. Stigo prototüüpide kerge kaal – 17 kg – annab silmad ette teistele omataolistele, mis kaaluvad kümme-kümmend kilo rohkem. Seeriatootmise jaoks vähendatakse sõiduki kaalu veelgi paari kilo võrra.

Kokkupakitud sõiduk meenutab järelveetavat golfikotti või ratastel kohvrit ning seda saab endaga mugavalt kõikjale kaasa vedada.

Mopeedi suurim kiirus on 25 km/h. Sõidukit saab laadida tavalisest elektripistikust. Stigot saab tulevikus osta 2370 euro eest ja sõidukiga tuleb kaasa 2 aastane garantii. Ettevõtte plaan on toota 8000 sõidukit aastaks 2015. (D / ERR / EE)

Eesti ujuja püstitas maailmarekordi

Hollandis Stadskanaalis 15.-22. septembrini toimunud liikumispuudega sportlaste maailmamängudel IWAS World Games 2013 ujus Kardo Ploomipuu võistlusklassi S10 uueks 50 m. seliliujumise lühiraja maailmarekordiks 27,12 sek.

Õnne Pollisinski käe all treeniv Ploomipuu on muude medalite kõrval võitnud ka Pekingi olümpiamängudel pronksmedali. Londoni olümpial tuli ta 100 m. seliliujumises neljandaks. (Kardo Ploomipuust ilmus pikem artikkel Ille Grün-Otsalt EE #34, 23.aug. 2013).

Kardo Ploomipuu

Pariisi lennuväljal kadus mitukümmend kilo kulda

Eelmisel nädalal varastati Pariisi lennuväljal Air France'i reisilennuki kaubaruumist ligi 50 kg kulda väärtusega 1,6 milj. eurot. Kuld oli osa turvafirma Brink's üheksaks pakiks jagatud 300 kg kullasaadetest Sveitsi. Zürichis avastati aga päev hiljem, et kaks pakki kogukaaluga ligi 50 kg on puudu.

(D / EE)

Lennusadamasse tuleb Titanicu näitus

Eesti Meremuuseum avab 15. novembril näituse, kus eksponeeritakse erinevaid esemeid, mis on Titanicu laevavrakilt pinnale toodud, teiste hulgas eestlasele kuulunud raamatut.

Eelmisel nädalal rääkis Läänemeremaade kultuuri-pärandi foorumil kuulsast laevast maailma üks tuntumaid Titanicu-uurijaid ja merearheoloog James Delgado, kes on oma silmaga näinud 30 meetri sügavusel lebavat Russalka vrakki.

Delgado sõnul on Titanicu vrakilt pinnale toodud rohkem kui 5000 eset. "Nende hulka kuuluvad laeva küljest lahti murdunud tükid, kajutite ukseligid ja kraanikausid, kus inimesed pesid käsi. Lisaks on pinnale toodud söögitaldreid ja inimeste kohvreid." Ta lisas, et maapinnale toodud asjade nimekirjas on ka eestikeelne raamat.

Eesti Meremuuseumi direktor Urmas Dreseni sõnul oli Titanicu pardal kolm eestlast, kellest üks teadaolevalt pääses ning suri hiljem Uus-Meremaal.

(ERR / EE)

Soome parlamendi esindajad austasid Eesti soomepoisse

Soome parlamendi riigikaitse komisjon asetask teisipäeval Metsakalmistul pärja soomepoiste hauale.

Kunagi varem pole Eduskund soomepoisse tunnustanud, kuigi parlamentide kaitsekomisjonide vahel on koostöö kestnud juba 20 aastat, vahendas uudistesaade "Aktuaalne kaamera".

Soome parlamendi riigikaitsekomisjoni esimees Jussi Niinistö sõnul on tegu piduliku sündmusega. "Kaitsekomisjonide koostöö on kestnud juba 20 aastat ja me soovisime seda pisut tähistada, meenutades neid mehi, kes surid Soome vabaduse ja Eesti au eest," selgitas ta.

(PM / EE)

Venemaa valitsus kiitis piirilepingu Eestiga heaks

20. septembril 2013. Venemaa valitsus kiitis eelmisel neljapäeval toimunud istungil heaks Eestiga sõlmitava piirilepingu ja Narva ja Soome lahes asuva merepiiri lepingu eelnõud. Sellest teatas venekeelsele "Aktuaalsele kaamerale" Vene föderatsiooni valitsuse pressiteenistus. Valitsus esitab Venemaa presidendile ettepaneku eelnõud allkirjastada.

Pärast seda, kui Putin on valitsuse ettepaneku ametlikult vastu võtnud, võivad välisministrid lepingud allkirjastada neile sobival ajal.

"Olen väga rõõmus, et see protsess on lõpuks finisirsgele jõudnud ja piirilepingu allkirjastamine ei ole enam mägede taga," ütles Riigikogu väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson. Tema arvates võib see toimuda lähiajal. Arvatavalt allkirjastatakse piirileping Tallinnas.

(ERR / EE)

Esimene öökülm Eestis

... saabus ööl vastu 26. septembrit ja seda ühtlaselt pea kõikjal üle Eesti. Örnemad suvelilled olid seepeale lookas ja inimesed mures põllule jäänud kõrvitsate pärast. Päev varem korjasime põldudevahelisel teel kibuvitsa- ja viirpuu marju kuivatamiseks, et talvel taimeteed nautida. Enne ja pärast meid külastas VIIRPUU põõsaid rohevintide parv.

Fotol ongi emane ROHEVINT (*European greenfinch*) harilikul viirpuul (*Iadina Crataegus*). Inglise nime *hawthorn*'i sõnaosa "haw" vihjab viljale, kuid algselt tähendas vanainglise keeles hekki. Astelde (okaste) tõttu saab viirpuust suurepärase heki, kauni ja praktiliselt läbitugimatu. Vili näeb välja nagu mari, kuid on botaanilises mõttes õunvili. Inglisekeelsed nimed ongi tal veel *thornapple* ja *hawberry*.

Foto ja tekst:

Riina Kindlam, Saaremaa.

Window to Eurasia: Stalin's ethnic executions during the great terror detailed

Paul Goble - VES

Between 1936 and 1939, Stalin ordered the arrest of more than a million people on the basis of their nationality alone – although he did accuse such people of spying and diversionary actions. Of these, 247,000 were shot, a measure of the viciousness of his regime and one of the measures of the roles that ethnicity played in Stalin's crimes.

Stalin's subsequent deportation of entire nations – what Robert Conquest has called “the punished peoples” – is relatively well-known at least in the West, and the Soviet dictator's anti-pathos toward certain groups, such as Jews and Ukrainians, has been documented. But his willingness to ignore class in favor of ethnic criteria during the great terror is less widely known.

Indeed, even today, defenders of Stalin generally stress Stalin's class-based approach both to suggest that his actions were being part of a broader transformation of society and to distinguish him from Hitler whose policies were largely but not exclusively based on irrational hatreds of Jews and other ethnic minorities.

That makes the recent publication of two documents from the 1930s especially instructive. The first is a compilation of Soviet directives from April 1937 to September 1938 for the arrest and execution of people on the basis of ethnicity alone, and the second is a January 1938 Politburo order that such ethnic-based purges be continued.

In a new book, “1937 Without Lying” (in Russian; Moscow, 2013; 288 pages), Andrey Burovsky calls attention on pp. 260-261 to Stalin's arrest and execution of people on the basis of their nationality alone on the basis of orders that were generally kept secret at the time and have not been treated as a central aspect of Stalin's method of governance.

As reported by Aleksey Roshchin on his Portal Analitika Facebook page (www.facebook.com/portal21?hc-location=timeline), these orders included the following:

- On July 25, 1937, Yezhov signed order No. 00439 which required local organs of the NKVD within five days to arrest all German subjects, including political emigres 30,608 cases were brought and 24,858 of those arrested were sentenced to be shot.

- On August 11, 1937, Yezhov signed order No. 00485 (which called for) the complete liquidation of local organizations of the “Polish Military Organization”. On the basis of that, 103,489 cases were opened and 84,471 of those arrested were sentenced to be shot.
- On August 17, 1937, an order was issued about conducting a “Romanian operation against emigres and refugees from Romania and Moldavia in Ukraine.” 8292 cases were opened and 5439 people were sentenced to be executed.
- On November 30, 1937, an NKVD directive was issued on conducting an operation against refugees from Latvia as well as activists in Latvian clubs and societies. 21,300 people were arrested, of whom 16,575 were shot.
- On December 11, 1937, an NKVD directive was issued concerning Greeks. 12,557 people were arrested, of whom 10,545 were sentenced to be shot.
- On December 14, 1937, an NKVD directive was issued for repression ‘along the Latvian line’ for Estonians, Lithuanians, Finns and also Bulgarians. Along the ‘Estonian line’ were condemned 9735 people, of whom 7998 were sentenced to be shot; along the ‘Finnish line’ were condemned 11,066, of whom 9078 were sentenced to be shot.
- On January 29, 1938, an NKVD directive was issued about ‘an Iranian operation.’ 13,297 people were condemned of whom 2048 were sentenced to be shot.
- On February 16, 1938, an NKVD directive was issued about arrests along ‘the Afgan line.’ 1557 were condemned, of whom 366 were sentenced to be shot.

These were in addition to deportation orders sending 70,000 Poles and Germans from Ukraine to Kazakhstan and 171,781 Koreans from the Russian Far East into Central Asian and Kazakhstan.

In presenting these citations, Roshchin suggests that they should lay to rest the notion that Bolshevism was “anti-Russia” more than anti-everyone. In fact, he says, “the regime was in its own way genuinely international. This is, it killed everybody, of course, in the name of the happiness of all humanity.”

A second document shows that such ethnically purges were not the work of the NKVD acting on its own but reflected the policies of the highest levels of the Soviet state. It consists of a Politburo decision on January 31, 1938, calling for such purges to continue. Specially, the Politburo orders the NKVD “to continue until April 15, 1938, the operation for the destruction of the espionage and diversionary contingents. H.K.

MAETAKSE PÜHITSETUD MULDA

Vastselliina Katariina kirikust kantakse välja 13 kirstu vastupanuvõitluses Lükka, Ussisoo ja Puutlipalu punkrilahingus langenud metsavendade säilmetega. Need hukkusid 60 aastat tagasi.

21. septembril 2013 saadeti Vastselliina kirikust jumalasõnaga teele ning sängitati riiklike austusavalduste saatel kodukihielkonna kalmuaeda 13 metsavenda, kes hukkusid 60 aastat tagasi vastupanuvõitluses Nõukogude okupatsioonivõimudega.

Vastselliina kandi inimesed ei pidanud paljaks katkestada kiired sügistööd, et sammud päikselisel laupäeval kirikumõisa ja kalmuaeda seada. Kohale jõudes võidi vaid imestada, et inimesi nii kaugelt ja nii rohkelt langenud metsavendade ümbermatmiseks oli kogunenud. Massiivne kihelkonnakirik oli seatud kaunilt nende inimeste mälestuseks, kes oma teoga on kirjutanud eesti rahva ajalukku kustumatu peatüki. Altari ees olid aukohal 13 väheldast kirstu metsavendade säilmetega.

Suurimast armastusest

“Nende surm oli kole ja vägivaldne, aga nende elu ja surm polnud kindlasti asjata,” kinnitas kirikus sõna võtnud kaitseminister **Urmas Reinsalu**, kes kutsus langetama pea nende naiste ja meeste mälestuseks, kes elu hinnaga julgesid vastu astuda kommunistlikule süsteemile. Tsiteerides **Arved Viirlaiu** romaani “Ristideta hauad”, nimetas minister rahulolu, et 13 seni ristita hauda saavad ristiga hauaks.

“Suuremat armastust ei ole ühelgi, kui sellel, kes oma elu jätab oma sõprade eest,” alustas õp. **Toivo Hollo** kirjakohtaga evangeeliumist. Ta nimetas, et metsavennad jäävad rahva mällu kui sõltumatuse võrdkujud, kel jätkus lootusetuna näival silmapilgul usku ja lootust vabadusse ja oma riiki. L.Raudvassar

“PORTLANDI SÕNUMID” & “PORTLANDI EESTLASTE TEATED” on Oregoni eestlaspere teateleht, ilmudes Portlandi Eesti Seltsi ja EELK Portlandi Koguduse väljaandel. Need saadetakse liikmetele tasuta. Teistel on võimalik neid tellida teatelehe toimetaja kaudu, tasudes & 15. aastas.

Toimetaja: Helmuth Kalmann • 8159 S.W. 85th Ave. • Portland, OR 97223 • Tel. 503-244-9083
PES esimees: Kalev Sepp • 8330 S.W. Apple Way L-201 • Portland, OR 97225 • Tel. 503-292-3578

NOTE: Please, notify the editor of any address changes.